

παρέχει ἡμῖν ἡ ἐπομένη ἐπιγραφή εὐρεθεῖσα ἐν ναῶ τῆς νήσου Φιλῶν ἐν Αἰγύπτῳ.

Κάμὲ τὸν εὐτέχνου φωτὸς στίχον, ὦ φίλε, βῆμα
τίμιον ἀμπαύσας ἔγραψε καὶ χάρισαι
λιταῖς ἱστορίαις λιτὸν πόνον, οἷα πέπαιγμα
οὐ κενά, μνησῶν, οὐπερ ἔφην γενέτου·
τοῦ δὲ καλοῦ πλώσας, φημί, ξένης, χεῖματα Νεῖλου
καίρῳ ἔχω φωνεῖν· «Χαίρετε πολλὰ, φίλαι.
Νικῶμι πέτραις τε καὶ οὐρεσιν, ὡ καταρράκτει,
καθ' ἔχω τεύχειν ἱστορικὴν σελίδα
νοστήσας καὶ ἰδῶν Νικάνορα καὶ γένο; ἄλλο.»
ΡΟΞ κατάλοιπον ἔχω· τοῦτο γάρ ἐστι τέλος.

Ὁ ποιητὴς τοῦ ἐπιγράμματος τούτου σύνιδεν, ὡς βλέπετε, τὴν ἀξίαν τοῦ ἔργου του, καὶ τὰ παιγνία του, ἅπερ θεωρεῖ οὐ κενά, ἀποκαλεῖ στίχον ἀνδρὸς εὐτέχνου· ὑπαινίσσεται δὲ καὶ τὴν ὑποκρυπτομένην ἐν τῷ ἐπιγράμματι φράσιν, μνησούσαν τίς ὁ τοῦτο φιλοτεχνήσας, καὶ τὴν τελευταίαν τῆς φράσεως συλλαβὴν ἀναφέρει, ἀφείς αὐτὴν ἐν τῷ ὑστάτῳ στίχῳ ἀσύνδητον πρὸς τὴν ἄλλην τοῦ ἐπιγράμματος ἔνοιαν. Ὁ ἀναγνώστης, λιτὸν πόνον χαρίζων, κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἐπιγραματοποιοῦ, ἦτοι ὀλίγον κόπον καταβάλλων, θὰ κατανοήσῃ εἰς τί συνίσταται ὁ παιγνιώδης τρόπος, ὃν προείλετο ὁ ποιητὴς ὅπως δηλώσῃ τὸ ὄνομά του. Οὗτος μὴ ἀρκοῦμενος εἰς ἀπλὴν ἀνακροστιχίδα, τουτέστιν εἰς τὴν σύνδεσιν τοῦ πρώτου καὶ τελευταίου γράμματος ἐκάστου στίχου πρὸς ἀπαρτισμὸν ἰδίας φράσεως, ἐπισωρεύων τὰς δυσκολίας, κατώρθωσεν ὅπως ἐκάστη συλλαβὴ τῆς φράσεως ταύτης συνάγεται ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ ἐκάστου στίχου καὶ ἐνὸς ἢ δύο τῶν μετ' αὐτὸ γραμμάτων, συνάμα ὅμως καὶ ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ καὶ ἐνὸς ἢ δύο τῶν τελευταίων γραμμάτων. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀναγινώσκειται ἡ ὑποκρυπτομένη ἐν τῷ ἐπιγράμματι φράσις: Κατιλίου τοῦ καὶ Νικάνορος. Ὁ Κατίλιος οὗτος, ὁ καὶ Νικάνωρ ἄλλως καλούμενος, ἔζησε κατὰ τὸν πρώτον αἰῶνά μετὰ Χριστόν, ὡς γινώσκωμεν ἐξ ἄλλων ἐπιγραφῶν, εὐρεθεισῶν ἐν τῇ αὐτῇ αἰγυπτιακῇ νήσῳ, ταῖς Φίλαις.

Πρὸς ποιήσιν τῶν ἀκρολεξίων δὲν ἐχρειάζετο βεβαίως ἡ τέχνη, ἐφ' ἣ κομπάζει ὁ Κατίλιος. Τὰ ἀκρολέξια εἶνε τελειοποιήσις τῆς ἀκροστιχίδος, διότι ἐν τούτοις πᾶσαι αἱ λέξεις ἐκάστου στίχου ἄρχονται ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ γράμματος. Συνήθως ἐν ταῖς ἀκρολεξίσις ἐπιγράμμασι τηρεῖται ἀπλῶς ἡ σειρά τῶν γραμμάτων τοῦ ἀλφαβήτου, ἐνίοτε ὅμως διὰ τῶν ἀρχικῶν ἐκάστης λέξεως γραμμάτων δηλοῦται τὸ ὄνομα τοῦ ἐν τῷ ἐπιγράμματι ὑμνουμένου. Τοιοῦτο εἰσιν οἱ ὑπὸ τοῦ κατὰ τὴν ἐνδεκάτην ἐκατονταετηρίδα ἀκμάσαντος Μιχαήλ τῷ Ψελλοῦ πεποιημένοι «εἰς τὸν βασιλέα κύριον Ρωμανὸν τὸν γέροντα στίχοι, ἐν » τισὶ ἀρχαῖς τῶν λέξεων δηλοῦντες τὸ ὄνομα.»

Ροδοκρ. νοπρόσωπος, Ὁραῖος, Μέδων,
Ἀκτίσι Νίχης Οὐρανοῦ Σκηπτουχίας.

καὶ οἱ τοῦ αὐτοῦ «εἰς τὸν βασιλέα κύριον Βασίλειον ὁμοιοι.»

Βέβαιον Ἄστρον, Σεμνὸν Ἰλάσμα Λίαν,
Ἐλαμψεν Ἰσχειν Οἰάκας Σκηπτουχίας.

Τῶν δὲ κατ' ἀλφάβητον ἀκρολεξίων παραδείγματα πρόχειρα πρόκεινται ἐν τῇ ἐλληνικῇ Ἀνθολογίᾳ τῶν ἐπιγραμμάτων, ἐν ἣ περιέχονται δύο τοιοῦτοι ἀδέσποτοι ὕμνοι (Θ', 524-525), ὧν ὁ εἰς εἰς Διόνυσον, ὁ δ' ἕτερος εἰς Ἀπόλλωνα κατὰ ἀστοιχείον ἀπὸ τοῦ ΑΒ μέχρι τοῦ Ω ἠρωϊκὸν τὸ μέτρον. Ἐκάτερος τῶν ὕμνων τούτων ἀποτελεῖται ἐκ στίχων εἰκοσιῆξ, ὧν ἕκαστος πλὴν τοῦ πρώτου καὶ τελευταίου περιέχει ἐπίθετα τοῦ θεοῦ ἀρχόμενα ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ στοιχείου, κατὰ τὴν ἐν τῷ ἀλφαβήτῳ τάξιν τῶν γραμμάτων. Ὁ εἰς τὸν Διόνυσον ὕμνος ἄρχεται οὕτω·

Μέλπωμεν βασιλῆα φιλείου, εἰραφιότην,
Ἄβροκόμην, ἀγροίκον, ἀυδίμον, ἀγλαόμορπον,
Βοιωτόν, βρόμιον, βακχεύτορα, βοτρουχαίτην,
Γηθόσυνον, γονόεντα, γιγαντιολέτην, γελώντα κτλ.

Κατὰ μίμησιν τούτων ἐποίησε καὶ ὁ βυζαντινὸς Ἰωάννης ὁ Φιλόπονος ὕμνον εἰς τὴν Θεοτόκον, οὗ τοιαύτη ἡ ἀρχή.

Μέλπωμεν θεόπατρα, θεεκελον, ἀφροδύμνον,
Ἄστρον, ἀγοστάτην, ἄγραντον, ἀνακτοτόκειαν,
Βασίλεια, βασιληγενέα, βασιληγενέτειραν,
Γενογενναρχήν, γεννέθειον, γενογηθία, γουόν κτλ.

Πολλὰ δ' ἄλλα ὅμοια βυζαντινὰ ἐπιγράμματα καὶ ποιήματα ἀναφέρει ὁ Boissonade ἐν σημειώσει εἰς τὸ 524 ἐπίγραμμα τοῦ Θ' βιβλίου τῆς Ἀνθολογίας.

Παραπλήσιοι τούτοις εἰσιν οἱ ἐπόμενοι εἰς τὸν Ῥωμαῖον ποιητὴν Ἐννιον ἀποδιδόμενοι στίχοι.

O, Tite, tute, Tati, tibi tanta tyranne tulisti.
At, tuba terribilisonitu tarantara dixit.

Οἱ κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας λατινιστὶ γράφοντες ἠσμένισον εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς στιχουργικῆς παιδείας· ἰδίας δὲ μνείας ἄξιον εἶνε τὸ ἐν ἔτει 1530 ἐκδοθὲν ποίημα τοῦ Λέοντος Πλακεντίου, ὁ Χοιροπόλεμος (Pugna porcorum), οὗ πᾶσαι αἱ λέξεις τὸ αὐτὸ ἔχουσι ἀρχικὸν γράμμα, τὸ Ρ.

(Ἔπεται συνέχεια).

Ν. Γ. Π.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Τὸ τηλεφωνικὸν σύστημα τοῦ Van Rysselberghe χρησιμοποιοῦν τὰς τηλεγραφικὰς γραμμάς. — Ἰτὸ φωτοφῶνον τοῦ Bell. — Τὸ φωτογραφικὸν τηλεφῶνον καὶ ὁ τηλεφωνικὸς γάμος. — Ὁ φωτογράφος τοῦ Ἐδισῶν καὶ τὰ ἐν Ἀθήναις πειράματα. — Οἱ περιοδουνοτες φωνογράφοι. — Ὁ ποταμὸς Νιαγάρας καὶ ἡ τηλεφῶνία ἐν Ἀμερικῇ. — Οἱ ἐν Ἑλλάδι τελευταῖοι ἰσχυροὶ σεισμοὶ καὶ ἡ νεώτερα ἐξήγησις τοῦ αἵτιου αὐτῶν.

Ὅπως καὶ ἀνωτέρω εἴπομεν, πρὸ πολλοῦ ἤδη ἐν Ἀμερικῇ καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ τὸ τηλεφῶνον εἶνε ἐν παγκοίῳ χρήσει. Μεγίστη δὲ προθυμία παρα-

τηρείται ἐσχάτως περὶ τὴν εἰσαγωγὴν καὶ τὴν ἐξάπλωσιν τῆς χρήσεως αὐτοῦ πικνταχοῦ τῆς Εὐρώπης. Εἰς τοῦτο μεγάλως θέλει συμβάλλει καὶ ὁ σπουδαιότατος τηλεφωνικὸς νεωτερισμὸς τοῦ Van Rysselberghe, δι' οὗ τὰ αὐτὰ τηλεγραφικὰ σύρματα, χωρὶς νὰ φέρωσι κώλυμά τι εἰς τὴν τηλεγραφίαν, χρησιμοποιῶνται καὶ διὰ τὴν τηλεφωνικὴν ἐργασίαν. Ἡδὴ μάλιστα ἐφηρμόσθη τὸ σύστημα τοῦτο καὶ λειτουργεῖ ἀπό τινος ἢ πρόκειται μετ' ὀλίγον νὰ λειτουργήσῃ διὰ τὴν τηλεφωνικὴν συγκοινωνίαν μεταξὺ:

Παρισίων καὶ Βρυξελλῶν ἀποστάσεως	335	χιλιόμετρων
'Ρουέννης καὶ Χάβρης	92	"
'Αμβέρσῃς καὶ Βρυξελλῶν	45	"
Λισθῶννης καὶ Porto	312	"
Buenos—Ayres καὶ Rosario	350	"

Τὸ σύστημα τοῦτο ἤδη λειτουργεῖ καὶ μεταξὺ Βρυξελλῶν καὶ τῆς ἐν Ὁστένδῃ βασιλικῆς ἐπαύλεως, συνδέον τὴν σκηνὴν τοῦ ἐπισημοτέρου μελοδραματικοῦ θεάτρου τῶν Βρυξελλῶν μετὰ τῶν ἐξοικιῶν ἀνακτόρων, ἐν οἷς οἱ βασιλεῖς τῶν Βέλγων ἀπό τινος ἐντροφῶσιν εἰς τὰς παραστάσεις τοῦ θεάτρου τῆς πρωτεύουσας τῶν γιγνομένης 125 χιλίόμετρα μακρὰν!

Διὰ τοῦ αὐτοῦ συστήματος πρό τινων ἡμερῶν, προκειμένης τῆς πρώτης παραστάσεως τοῦ μελοδράματος *Rigoletto* ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ ἐν Παρισίοις *Me.λοδράματος*, συνεδέθη τηλεφωνικῶς τὸ θέατρον μετὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν ταχυδρομείων καὶ τηλεγράφων, καὶ οἱ ἐν αὐτῷ ἐπίσημοι πρὸς τοῦτο προσκεκλημένοι ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἠδυνήθησαν νὰ παρασταθῶσι μακρόθεν εἰς τὴν πρώτην ταύτην παράστασιν καὶ ν' ἀκούσωσι καθαρῶτατα τὴν φωνὴν τῶν πρωταγωνιστούντων καλλιτεχνῶν καὶ τὰς ἐπευφημίας καὶ τὰ χειροκροτήματα τοῦ κοινού.

**

Αἱ ἐργασίαι περὶ τὴν ὅσον οἶόν τε τελειοτέραν καὶ προσφωροτέραν κατασκευὴν τοῦ τηλεφώνου ἐξακολουθοῦσι σύντονοι· πολυάριθμοι δὲ εἰσὶν αἱ τροποποιήσεις καὶ αἱ βελτιώσεις αὐτοῦ αἱ δημοσιεύμεναι καθ' ἑκάστην, ταχέως προμηνύουσαι εὐχάριστόν τι πρακτικὸν ἀποτέλεσμα διὰ τὴν κοινωνίαν.

Λίαν περιέργον εἶνε νεώτατόν τι ὄργανον ἀνταποκρίσεως, τὸ *φωτοφῶνον*, ἐπινοηθὲν ὑπὸ τοῦ *Graham Bell* τοῦ ἐφευρέτου τοῦ πρώτου τηλεφώνου. Τὸ φωτοφῶνον μεταδίδει τοὺς ἤχους τοῦ ὁμιλούντος οὐχὶ διὰ σύρματος, ἀλλὰ διὰ τῶν ἐκ τοῦ ὄργανου ἐκπεμπομένων φωτεινῶν ἀκτίνων ἐκ τοῦ ἐνὸς σταθμοῦ τῆς ἀνταποκρίσεως εἰς τὸν ἕτερον. Αἱ δονήσεις τῆς φωνῆς μεταδίδονται διὰ τῶν φωτεινῶν ἀκτίνων, αἵτινες στέλλονται ἐκ τοῦ ἐνὸς σταθμοῦ εἰς τὸν ἕτερον προσλαμβάνόμεναι ἐκ τοῦ ἡλίου ἢ ἄλλης ἰσχυρᾶς φωτεινῆς ἠλεκτρικῆς ἐστίας καὶ ἀντανακλώμεναι ἐκ τινος λε-

πτοτάτης, ὡς καθρέπτου, στίλβουσης μεταλλικῆς πλακῆς θεθειμένης εἰς τὸ βάθος τοῦ τηλεφωνικοῦ ἐν εἶδει κέρατος κατεσκευασμένου ὄργανου. Αἱ φωτειναὶ ἀκτίνες οὕτω πεμπόμεναι κατ' εὐθειαν εἰς τὸν ἄλλον σταθμὸν πίπτουσιν ἐπὶ κοίλου καθρέπτου, ὅστις ἀντανακλᾷ πάλιν αὐτὰς συγκεντρῶν ἐπὶ πρὸ αὐτοῦ θεθειμένου κυλινδρίσκου συνισταμένου ἐκ τοῦ μετάλλου *σηλερίου* συνδεομένου μετὰ τοῦ ἐτέρου τηλεφωνικοῦ ὄργανου, τοῦ ἀποδέκτου, διὰ μέσου μικρᾶς ἠλεκτρικῆς στήλης.

Οὕτως αἱ δονήσεις τῆς φωνῆς τοῦ ὁμιλούντος ἐπὶ τοῦ πρώτου τηλεφωνικοῦ κέρατος δονοῦσι τὴν εἰς τὸ βάθος τοῦ κέρατος κειμένην στίλβουσαν λεπτὴν μεταλλικὴν πλάκα· αἱ δονῶδεις αὗται τῆς πλακῆς μετακινήσεις τροποποιοῦσιν ἀναλόγως καὶ τὴν ἐξ αὐτῆς ἀντανακλωμένην καὶ ἐξαποστελλομένην εἰς τὸν δευτέρου σταθμὸν δεσμίδα φωτεινῶν ἀκτίνων. Αἱ μεταβολαὶ αὗται περὶ τὴν ἀποστολὴν τῶν φωτεινῶν ἀκτίνων ἐπιδρῶσαι ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ δευτέρῳ σταθμῷ κυλινδρίσκου ἐκ *σηλερίου* τροποποιοῦσιν ἀναλόγως τὴν ἠλεκτρικὴν αὐτοῦ ἀντίστασιν καὶ ἐπομένως καὶ τὸ μεταξὺ αὐτοῦ, τῆς μικρᾶς ἠλεκτρικῆς στήλης καὶ τοῦ τηλεφωνικοῦ ἀποδέκτου ἠλεκτρικὸν ρεύμα, ὅπερ ἐπιδρῶν ἐπὶ τοῦ μεταλλικοῦ ἐλάσματος τοῦ τηλεφωνικοῦ ἀποδέκτου ἀναπαράγει τὴν φωνὴν, τὰς λέξεις τοῦ ἐν τῷ πρώτῳ σταθμῷ ὁμιλήσαντος.

Ἡ συσκευὴ αὕτη εἶνε εὐφυστάτη καὶ σχετικῶς οὐχὶ πολύπλοκος καὶ πολυσύνθετος καὶ ἐπομένως λίαν πρόσφορος. Δὲν λειτουργεῖ βεβαίως εἰς πολὺ μεγάλας ἀποστάσεις, ἀλλὰ δύναται νὰ προσφέρῃ ἀληθεῖς ὑπηρεσίας εἰς μικρὰς ἀποστάσεις μεταξὺ γειτόνων σταθμῶν εὐμετακινήτων, ὅπου ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ τηλεφώνου εἶνε ἀδύνατος, οἷον εἰς συνεννόησιν παρατεταγμένων στρατιωτικῶν σωμάτων, πολιορκουμένων, κλπ. Ἐπίσης δύνανται μακρόθεν νὰ συνεννοῶνται πλοῖα παρατεταγμένα εἰς ναυμαχίαν, ἢ ἄλλα μακρόθεν συναντώμενα εἰς τὸν ὠκεανόν.

**

Τελευταῖον ἄλλο σπουδαῖον ἄγγελμα ἔρχεται ἡμῖν ἐξ Ἀγγλίας. Ὁ *Saint-Georges* ἐφευρέτης καὶ οὗτος ἰδίου τηλεφώνου κατώρθωσεν ἐσχάτως νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν φωτογραφίαν εἰς τὸ τηλεφῶνον ἐπιτυχῶν δι' εὐφροῦς μηχανισμοῦ νὰ φωτογραφῆ καὶ διατηρῆ οὕτω τὰ ἴχνη τῶν προφερομένων λόγων πρὸ τοῦ τηλεφωνικοῦ ὄργανου. Ὁ νεωτερισμὸς οὗτος τελειοποιούμενος καὶ διὰ τὴν φωτογράφησιν τῶν ὁμιλούντων προσώπων θέλει προσφέρει μεγάλως ὑπηρεσίας εἰς τὴν ἀνθρωπότητα τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅτε οἱ γάμοι θὰ συνομολογῶνται καὶ τηλεφωνικῶς!

Ἐν τούτοις ὁ Ἐδισὼν πρὸ πολλοῦ ἤδη ἀπὸ τοῦ 1876 ἔλυσεν τὸ ζήτημα τῆς διατηρήσεως τῶν λόγων ἢ τῆς μουσικῆς διὰ τῆς ἐφευρέσεως

τοῦ φωνογράφου του. Δι' ἐπιτηδείου καὶ λεπτοφυοῦς μηχανισμοῦ αἱ δονήσεις τῶν λέξεων ἢ τῶν μουσικῶν φθόγγων χαράττονται ἐπὶ λεπτεπιλέπτου φύλλου ἐκ κασσιτέρου ἢ χαλκοῦ. Αἱ δονήσεις αὐταὶ ἀπαξ χαραχθεῖσαι διατηροῦνται καὶ δι' ἐπιτηδείου μηχανισμοῦ ἀναπαράγονται πιστῶς διατηροῦσαι τὸν τόνον, τὸν τρόπον τῆς ἐκφράσεως, τὴν χροιάν τῆς φωνῆς τοῦ ὁμιλήσαντος ἢ τοῦ μέλψαντος προσώπου ἢ τοῦ παιανίσαντος μουσικοῦ ὄργανου.

Αἱ Ἀθηναὶ ἐκ τῶν πρώτων πόλεων ἔσχον τὴν εὐκαιρίαν ν' ἀκούσωσι τοῦ φωνογράφου εὐθὺς κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἀνακαλύψεώς του. Ἐνθυμούμεθα καλῶς διάφορα δημόσια πειράματα γενόμενα μετὰ μεγίστης ἐπιτυχίας ἐπανειλημμένως ἐν τῷ χειμερινῷ θεάτρῳ τῆς πόλεως.

Πόσαι εὐκολίαι καὶ πόσα ἀγαθὰ δὲν ὑπόσχεται εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ ὁ φωνογράφος! Ἐκτός τοῦ ὅτι δι' αὐτοῦ θὰ διατηρῶνται ἐς αἰεὶ εἰς τὰς ἐπομένας γενεὰς αἱ ἀπὸ στόματος ἀγορεύσεις τῶν μεγάλων ἱστορικῶν ἀνδρῶν, θὰ παράσχη ἔτι καὶ πολλὰς ἄλλας εὐκολίας εἰς τὸν καθ' ἡμέραν βίον. Τούλάχιστον θ' ἀπαλλάξῃ τοὺς πολιτικούς ἀρχηγοὺς τῶν μυρίων ἐνοχλήσεων τῶν περιοδεῶν ἀνὰ τὰς ἐπαρχίας, πρὸς ἃς τότε θὰ περιοδεύουν θριαμβευτικῶς οἱ φωνογράφοι φέροντες ἀπὸ στόματος τοῦ λαοφιλοῦς ἀρχηγοῦ προσαγορεύσεις καὶ προσφωνήσεις πρὸς τὸν προσφιλεῖ λαόν. Μάλιστα, νομίζομεν, οὐδὲν θέλει κωλύει τότε νὰ διδῆται εἰς τὸν φωνογράφον ἡ ἐξωτερικὴ μορφή τοῦ ἀντιπροσωπευομένου προσώπου καὶ αἱ προσφωνήσεις νὰ γίνωνται πάλιν ἀπὸ προχείρου ἐξέδρας ἢ προστυχόντος τραπεζίου!

**

Ο ἀναγνώσται τῶν ἐπιστημονικῶν χρονικῶν ἐνθυμοῦνται, ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐποίησαμεν ἰκανὸν λόγον περὶ τῆς μετατροπῆς τῶν μηχανικῶν δυνάμεων τῆς φύσεως εἰς ἠλεκτρισμόν. Σήμερον μαθαίνομεν, ὅτι ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἀμερικανοῦ William Thomson συνέστη πρὸ τῶν καταρρακτῶν τοῦ ποταμοῦ Νιαγάρα ἐργοστάσιον μετὰ τῶν ἀναγκαίων μηχανῶν, ὅπως μετατρέπη εἰς ἠλεκτρισμόν τὰς παραγομένας δυνάμεις κατὰ τὴν πτώσιν τοῦ ὕδατος. Ὁ ἠλεκτρισμὸς οὗτος χρησιμεύει ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὴν λειτουργίαν 3000 τηλεφῶνων εἰς 300 πόλεις ἢ κωμοπόλεις διανεμημένων. Τὰ 1500 περίπου ἐξ αὐτῶν λειτουργοῦσιν εἰς τὴν πόλιν Buffalo κειμένην 40 περίπου χιλιόμετρα μακρὰν τῶν καταρρακτῶν τοῦ ποταμοῦ.

**

Μετὰ τὴν Χιον ἡ Ἰσχία καὶ μετ' αὐτὴν ἡ Ἰάβα, μετὰ τὴν Ἰάβαν ἡ Γρενάδη καὶ μετὰ τὴν Γρενάδην ἡ Ἑλλάς! Σήμερον εὐθυμοί, αὐριον ἐν μιᾷ στιγμῇ οἱ λαοὶ πίπτουσιν εἰς τὴν φρίκην καὶ τὸν τρόμον τῶν καταστροφῶν. Αἱ πλή-

ρεις ζωῆς καὶ κινήσεως πόλεις ἐν μιᾷ στιγμῇ μεταβάλλονται εἰς ἐρείπια, ἐφ' ὧν πλανᾶται τὸ ζοφερόν καὶ ἀνιλεῖς τοῦ θανάτου φάσμα· τὴν πρὸ ὀλίγου ἔτι χαρμύσσονον βοήν τῶν εὐθύμων κατοίκων διαδέχοντι αἱ γοεραὶ κρυγαὶ καὶ οἱ ὑπόγειοι στόνοι τῶν ὑπὸ τὰ ἐρείπια τετραυματισμένων, συντετριμμένων, ψυχορραγούντων, ἀποθνησκόντων. Αὕτη εἶνε ἐν μικρῷ ἢ φοβερὰ εἰκὼν τῶν καταστρεπτικῶν σεισμικῶν κλονισμῶν τῆς γῆς.

Ἡ Ἑλλάς ἔτι εὔρηται ὑπὸ τὴν συγκίνησιν τοῦ ἐσχάτως κατὰ τὴν δυτικὴν Πελοπόννησον συμβάντος ἰσχυροῦ σεισμοῦ, εὐτυχῶς ἄνευ σπουδαίων καταστροφῶν. Τὸ συμβᾶν τοῦτο μοὶ ὑπενθυμίζει ἄρθρον ἐν τῷ «Journal de Débats» τοῦ Henri de Parville, ἐν ᾧ ἀφοῦ ὁ συγγραφεὺς ἔγραψε περὶ τῶν σεισμῶν τῆς Ἰσχίας, τῆς Ἰάβας καὶ τῆς Γρενάδης, ἀνεμνήσθη κατόπιν καὶ τῆς Ἑλλάδος, ἣν προειδοποίησε διὰ τὴν ἐρχομένην σειρὰν τῆς. Τὰ τελευταῖα συμβᾶντα ἐπεκύρωσαν τὴν πρόρρησιν ταύτην τοῦ διακεκριμένου γάλλου ἐπιστήμονος, καὶ ἤδη εὐχρηθῶμεν ἢ σειρὰ αὕτη τῆς Ἑλλάδος νὰ ἐξωφλήθῃ ἐντελῶς διὰ τοῦ τελευταίου σεισμοῦ.

Οἱ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη δυστυχῶς συχνάκις ἐπαναλαμβανόμενοι καταστρεπτικοὶ σεισμοὶ διήγειραν τὴν προσοχὴν τῶν ἐπιστημόνων, οἵτινες ἐπεδόθησαν εἰς τὴν μελέτην τοῦ ζητήματος τούτου. Πολλαὶ ἐξηγήσεις τῆς παραγωγῆς τῶν σεισμῶν ἐδόθησαν μέχρι σήμερον καὶ περὶ τούτων ἐγράψαμεν ἄλλοτε ἰκανὰ ἐν τῇ Ἑστία (1). Σήμερον εἰς τὰ γραφέντα ἐκεῖνα ἐπιπροσθέτομεν καὶ νέαν τινὰ τελευταίαν θεωρίαν ἔχουσαν ὑπὲρ αὐτῆς πολλὰς πιθανότηας ἀληθείας. Κατ' αὐτὴν, αἱ σεισμικαὶ κλονήσεις τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς ὀφείλονται κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς αἰτίας καθαρῶς μηχανικὰς καὶ οὐχὶ εἰς ἠφαιστειαῖδας ἐνεργείας. Ἡ ὑπόγειος μετακίνησις καὶ ἀπόσπασις μεγάλων βραχωδῶν ὄγκων ἢ ἀποσύνθεσις καὶ διάλυσις αὐτῶν ὑπὸ τῆς βραδείας καὶ κατὰ μικρὸν ἐπενεργείας τῶν ὑπογείων ὑδάτων, καὶ ἡ κατὰπτωσις καὶ κατάρρευσις τῶν μὲν ἐπὶ τῶν δὲ μεγάλων ὑπογείων στρωμάτων ὑποστηριζόντων τὴν γῆν ἐπιφανείαν, θεωροῦνται ὡς ἡ σπουδαιότερα αἰτία τῶν κλονισμῶν τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς, οἵτινες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συμβαίνουσι μακρὰν τῶν ἠφαιστειῶν. Ἐκ τοῦ κενοῦ δὲ τῶν ἀποσπασμένων καὶ καταρρεόντων ὑπογείων ὄγκων γίνονται μεγάλα γήινα μετακινήσεις, συμπίεσις, ὑψιζήσεις ἢ ἀνωψώσεις πρὸς τὰ ἄνω τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς, διαφόρους τροποποιήσεις καὶ ἀλλοιώσεις ἐπιφέρουσαι ἐπὶ τῆς γῆνης ἐπιφανείας.

Ἀξιοσημείωτον λίαν εἰς τὴν ἐξηγήσιν ταύτην τῶν σεισμῶν εἶνε, ὅτι αἱ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ

(1) Ἴδε Ἑστίας τόμ. 15' σελ. 617.

γηίνου φλοιού πίπτουσαι βροχαί θεωρούνται ως τὰ μάλα εύνοῦσαι τὴν ἐν τοῖς ἐγκάτοις διάλυσιν καὶ κατάρρευσιν τῶν μεγάλων αὐτῶν βράχων, καθ' ὅσον τὰ ἄφθονα ὕδατα ἀπορροφώμενα ἐκ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς καταβαίνουνσι βαθέως συντελοῦντα οὕτως ἐκεῖ μεγάλως εἰς τὴν μαλάκυσιν καὶ ἀποσύνθεσιν τῶν υπογείων στερεῶν στρωμάτων. Τῶν μεγάλων καὶ καταστρεπτικῶν σεισμῶν τῆς Ἰσχίας καὶ τῆς Γρενάδος προηγήθησαν ἀφθονώταται βροχαί καὶ πλήμμυραι ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Ἰσπανίᾳ. Τὸ παρὸν δὲ ἔτος καθ' ἅπασαν περίπου τὴν Ἑλλάδα ὑπῆρξε τὰ μάλα βροχερόν πολλῶν ἄλλων προηγηθέντων ἐτῶν. Ἐν τούτοις εἴτε εἶνε ἀληθής, εἴτε μὴ ἡ ἐξήγησις αὐτῆ τῶν σεισμῶν, εὐχρηθῶμεν, ὅπως μὴ ἡ πατρὶς ἡμῶν ὑποφέρῃ ὑπὸ τῶν σφοδρῶν αὐτῶν σεισμικῶν κλονισμῶν καὶ θρηνήσῃ καταστροφῆς. Ἄρκει, μὰ τὴν ἀλήθειαν, ὁ συγκλονήσας αὐτὴν σφοδρὸς ἐκλογικὸς σάλος!...

Ἐκ Σύρου, κατὰ Μάρτιον 1885.

ΦΕΡΕΚΥΔΗΣ.

ΤΟ ΡΟΔΟΝ

Συνέχεια καὶ τέλος. Ἴδε προηγούμενον φύλλον.

Τὸ ρόδον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἦτο ἀπαραίτητον. Αἱ χαρμόσυνοι καὶ αἱ πένθιμοι τελεταί, αἱ πολιτικαὶ πομπαὶ καὶ αἱ θρησκευτικαὶ τελεταὶ ἐτελοῦντο πάντοτε μετὰ ρόδων. Ἐνῶ δὲ οὐδεμία μνεία γίνεται παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τῶν νεωτέρων ἡμῶν ἀνθοδεσμῶν συχνότατα ἀναφέρονται οἱ στέφανοι κατὰ τοὺς χρόνους μάλιστα τοῦ Ἀριστοφάνους ἢ στεφανοπλοκία ἦτο ἐν Ἀθήναις ὄχι μόνον ἐπάγγελμα βιοποριστικόν, ἀλλ' ἀνεπύχθη καὶ εἰς τέχνην ἰδίαν. Ἡ ὑπὸ τοῦ Παυσίου γραφεῖσα εἰκὼν (ἐν ἔτει 377 π. Χ.) τῆς διασημοτέρας τῶν στεφανοπλοκῶν ἐθαυμάζετο καὶ 450 ἔτη βραδύτερον ἐπὶ Πλινίου καὶ ἐτιμᾶτο πολλῶν χρημάτων. Κατ' ἀρχαίον ἔθος πρὶν ἢ προσέλθῃ τις εἰς δεῖπνον κατὰ τὰς τελετάς ἐθετεν ἐπὶ τῆς ροδίνου ἐλαίου ἀποζούσης κόμης στέφανον ρόδων, διότι ἐνομιζέτο ὅτι ἡ ὄσμη τῶν ρόδων ἀπομακρύνει τὴν μέθην, ὡς νὰ ἡδύνατο τὸ ἄνθος τῶν χαρίτων καὶ διὰ μόνης τῆς παρουσίας αὐτοῦ νὰ προφυλάξῃ ἀπὸ τοῦ ἀπρεποῦς. Βραδύτερον, ἐπειδὴ ἰλοκλήρον ρόδον ἐφαίνετο βαρὺ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, κατεσκευάζον στεφάνους ἐξ ὀρμαθῶν ἀπλῶν πετάλων ρόδων καὶ δι' αὐτῶν ἐκόσμουσαν τὸ μέτωπον, τὸν λαιμὸν καὶ τοὺς βραχίονας. Πλὴν τούτου δὲ διὰ ρόδων περιεκύκλουν τὰς κύλικας, ἐρράντιζον τὴν τράπεζαν διὰ φύλλων ρόδων, ἀνεπαύοντο ἐπὶ ροδίνων κλινῶν, δηλ. ἐπὶ προσκεφαλαίων πεπληρωμένων φύλλων ρόδων καὶ ἐφ' ὅλου δὲ τοῦ ἐδάφους ἐσκόρπιζον

ρόδα, ὅπως «βατρώσιν ἐπὶ ρόδων». οἱ κίονες ἐπίσης καὶ οἱ τοῖχοι τῶν αἰθουσῶν κατὰ τὰς ἐορτάς ἔφερον ροδίνοὺς ὀρμαθοὺς ἀνθῶν, ἐντὸς δ' αὐτῶν ἀνεπίδων πίδακες διαχέοντες ροδίνον ὕδωρ. Ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς τροφαῖς τῶν Ῥωμαίων τὸ ρόδον ἐλάβανε μέρος· διότι αἱ Ῥωμαϊκὰ μαγειρικὰ περιέχουσι συνταγὰς πρὸς κατασκευὴν πουδιγγῶν ἐκ ρόδων, γλυκισμάτων ἐκ ρόδων, ρόδων διατηρημένων, ὅπως ἐν μέρει γίνεται καὶ σήμερον παρ' ἡμῖν διὰ τῆς κατασκευῆς τῆς ροδοζαχαρώσεως. Ἐπίσης ὁ ροδίτης οἶνος ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ λαμπρότερος πάντων, ὅμοιος πρὸς τὸ νέκταρ τῶν θεῶν.

Ἔτερα παραδείγματα ἀληθοῦς ροδομανίας παρέχει ἡ Κλεοπάτρα, ἣτις ἐπλήρωσε τὸ ἔδαφος τοῦ ἐστιατορίου διὰ ρόδων μέχρι ὕψους ἐνὸς πήχεως, ἐπ' αὐτῶν δὲ ἐξέτεινε δικτυον, ἐφ' οὗ ὡς ἐπὶ ἐλαστικοῦ ἐδάφους ἐστήθησαν αἱ τράπεζαι καὶ ἐκαθίσθησαν οἱ δαιτημόνες. Τὸ δεῖπνον τοῦτο ἐστοίχισε μυθῶδες χρηματικὸν ποσόν. «Τῆ δὲ τετάρτῃ τῶν ἡμερῶν ταλαντιαίους εἰς ρόδα μισθοὺς δέδωκε καὶ κατεστρωθῆ ἐπὶ πηχυαία βάθη τὰ ἐδάφη, τῶν δένδρων ἐμπεπετασμένων δικτύους τοῖς ἔλιξιν» λέγει Σωκράτης ὁ Ῥόδιος παρ' Ἀθηναίῳ. Ὁ Νέρων παραγγείλας ποτὲ ρόδα ἐξ Ἀλεξανδρείας ἐν ὥρᾳ χειμῶνος ἐπὶ τινι ἐορτῇ κατέβαλεν ὡς τιμῆμα τόνου χρυσοῦ, ὁ δὲ παράφρων Ἡλιογάβηλος ἔρριψέ ποτε ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς ἐορτῆς ἀπὸ τῆς ὀροφῆς τόσον πλήθος ρόδων, κρίνων, ὑακίνθων, ναρκίσσων καὶ ἰων, ὥστε πολλοὶ τῶν δαιτημόνων ἐπνίγησαν, μὴ δυναθέντες ν' ἀπομακρυνθῶσι ταχέως. Ἴσως δὲ ἡ Νέμεσις ἐκδικεῖται σήμερον τὴν ἄφρονα ταύτην σπατάλην τῶν ρόδων ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Ῥωμαίων, καθ' ὅσον οἱ σημερινοὶ αὐτῶν ἀπόγονοι δὲν δύνανται νὰ ὑποφέρωσι τὴν ὄσμη τῶν ἀνθῶν ἰδίως δὲ τῶν ρόδων. Διηγῶνται τοῦλάχιστον ὅτι καὶ μόνη ἡ θεὰ ρόδου ἐν τῇ αἰθούσῃ Ῥωμαίας τῶν ἡμερῶν μας προκαλεῖ ζωηρὰν δυσἀρέσειαν, προοῦσαν ἐνίοτε μέχρι σπασμῶν.

Πλὴν τῆς χρήσεως τῶν ρόδων κατὰ τὰς ἐορτάς οἱ ἀρχαῖοι μετεχειρίζοντο αὐτὰ καὶ κατὰ τὰς θυσίας. Οὕτω διὰ ρόδων ἐκόσμουσαν τὰ θύματα ὡς καὶ τὰ ἀγάλματα τοῦ θεοῦ, πρὸς ὃν ἔθυσον καὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἱερέως, ὅστις ἔφερον αὐτὸ εἰς τὸν βωμόν. Ἐπίσης ἡ νύμφη προσερχομένη εἰς τὸν ἀνθοστόλιστον οἶκον τοῦ γαμβροῦ ἔφερον ὑπὸ τὸν ροδόχρουν αὐτῆς πέπλον στέφανον ἐκ ρόδων καὶ μύρτων. Ὅταν δὲ ὁ νικητὴς ἐπέστρεφεν εἰς τὴν αἰωνίαν πόλιν θριαμβεύων, διεσκορπίζοντο ἐπὶ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ ρόδα· αὐτὸς δὲ οὗτος καὶ ἅπασα ἡ στρατιὰ ἔφερε περικεφαλαίας ἀνθοστολιστοὺς.

Εἶδομεν ἀνωτέρω ὅτι τὸ ρόδον ἦτο σύμβολον τῆς παροδικότητος τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, τοῦτου δὲ ἕνεκα ἐγένετο χρῆσις αὐτοῦ κατὰ τὰς